

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/125/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212211379
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4212211379.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: COFIDIS, a. s., so sídlom Bratislava, Suché Mýto 1, IČO: 36 816 337, zastúpený Advokátskou kanceláriou Antovszká s. r. o., so sídlom Bratislava, Vlárská 32, IČO: 36 866 881, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Alžbeta Fuchsová, proti povinnej: P. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., X.. K. XXXX/X, o vymoženie sumy 575,49 eura s príslušenstvom a trov exekúcie, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 20. marca 2014 č. k. 15Er/859/2012-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Povinnej **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa, exekučný súd) napadnutým uznesením zo dňa 20. 03. 2014 č. k. 15Er/859/2012-12 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Lucie Adamcovej so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Miletičova 21, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod spisovou značkou EX 253/2012. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2, 3 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z., § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z., § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z., § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r/ a ods. 5, § 54 ods. 1, 2, čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1, 2, čl. 6 smernice Rady č. 93/13/EHS a bod I písm. e/ prílohy smernice. Súd prvého stupňa v odôvodnení poukázal na to, že oprávnený návrhom zo dňa 06. 06. 2012 spísaným vo forme zápisnice u súdneho exekútora žiadal súdneho exekútora o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn. NRS 82/12 zo dňa 25. 04. 2012, právoplatného dňa 09. 05. 2012 a vykonateľného dňa 13. 05. 2012 vydaného Najvyšším rozhodcovským súdom a. s. V exekučnom titule bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu vo výške 575,49 eura, trovy konania 39,83 eura a trovy právneho zastúpenia 164,94 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súdny exekútor doručil súdu dňa 14. 06. 2012 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd z úradnej povinnosti - ex officio skúmal, či žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul sú v súlade so zákonom. Z formálnej stránky skúmal, či exekučný titul má všetky formálne náležitosti, ktoré vyžaduje § 34 zákona č. 244/2002 Z. z. a z materiálnej stránky, či má splnené všetky hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu, a to napríklad jeho rozpor s právom, t. j. dovoľenosť či rozpor s dobrými mravmi a podobne. Preskúmaním listinných dôkazov založených v spise súd prvého stupňa zistil, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, uzatvorenú medzi dodávateľom a spotrebiteľom, na ktorú sa vzťahujú kogentné normy spotrebiteľského práva. Oprávnený žiadal od povinnej zaplatať sumu 575,49 eura, titulom uzavretej Zmluvy o revolvingovom úvere č. 71041671 zo dňa 26. 03. 2009, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnej úverový limit vo výške 700,- eur. Povinná sa zaviazala úver splácať mesačne sumou 28,- eur. Súd preskúmaním Zmluvy o revolvingovom úvere č. 71041671 a Všeobecných obchodných podmienok zistil, že v týchto je obsiahnutá neprijateľná podmienka, a to rozhodcovská doložka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zo Všeobecných obchodných podmienok čl. 12

- Rôzne a záverečné ustanovenia bod 12.8 - Rozhodcovská doložka vyplýva, že sa zmluvné strany dohodli, že všetky spory vzniknuté z právnych vzťahov, ktoré vyplývajú z tejto zmluvy alebo ktoré súvisia s touto zmluvou, vrátane všetkých vedľajších vzťahov, nárokov na náhradu škody, nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia, sporov o platnosť, výklad a zánik tejto zmluvy, sa budú rozhodovať v rozhodcovskom konaní vedenom jedným rozhodcom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Najvyšší rozhodcovský súd a. s. Rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu bude pre zmluvné strany konečné a záväzné. Touto doložkou nie je dotknuté právo navrhovateľa predložiť spor na rozhodnutie príslušnému súdu SR, s čím zmluvné strany súhlasia. Súd prvého stupňa uviedol, že zo zmluvy a Všeobecných obchodných podmienok je zrejmé, že boli už vopred pripravené dodávateľom (veriteľom) pre veľký počet spotrebiteľov (dlžníkov), a preto povinná nemohla ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Vzhľadom k uvedenému právny vzťah podlieha ustanoveniam o spotrebiteľskom práve, konkrétne zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniam Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. o spotrebiteľských zmluvách v § 52 až 54, t. j. právne normy spotrebiteľského práva. Súd bral do úvahy aj to, v akej forme je napísaná zmluva a obchodné podmienky - malé písmená s nahusteným textom, bez odsekov, čo znemožňuje ich riadne prečítanie zo strany spotrebiteľa, sú vypracované nezrozumiteľne (najmä pre spotrebiteľov, ktorí právnické vzdelanie nemajú) a týmto spôsobom porušujú informačné povinnosti zakotvené v zákone o spotrebiteľských úveroch, v zákone o ochrane spotrebiteľa a v Občianskom zákonníku. Pri právnom posudzovaní predmetného vzťahu, t. j., či neexistuje rozpor žiadosti o udelenie poverenia, návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, súd vychádzal z vnútroštátnych právnych noriem a z noriem európskeho práva. V súvislosti s uvedeným poukázal na aplikáciu smernice Rady EÚ 93/13/EHS implementovanej do slovenského právneho poriadku, ktorú je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27. 06. 2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, O. G. E. S. proti R. M. Q. U. S. E. S. proti J. M. S. A. P., J. L. C. B., M. B. a E. V. F., v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam. Smernicu je potrebné aplikovať aj vtedy, keď bola zmluva spísaná vopred a povinný (ako spotrebiteľ) nemohol mať žiadny vplyv alebo dosah na obsah jednotlivých ustanovení zmluvy. Podľa vnútroštátneho práva sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 54 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Taktiež nesmú obsahovať podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré sú demonštratívne uvedené v ust. § 53 ods. 4 OZ. Medzi neprijateľnými zmluvnými podmienkami je výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka, ktorou sa požaduje od spotrebiteľa v rámci dojednej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Prvostupňový súd podotkol, že každú rozhodcovskú doložku nemožno považovať za neprijateľnú. V prejednávanej veci mal súd za preukázané, že forma, akou je rozhodcovská doložka koncipovaná vo Všeobecných obchodných podmienkach spôsobuje jej neplatnosť v zmysle § 53 ods. 5 OZ. Táto doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vóli dodávateľa. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Taktiež doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami, pričom v zmysle jej znenia sa vopred vzdal práva výberu, kde sa budú možné spory medzi stranami riešiť. Povinná mala len možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne dojednaná a núti spotrebiteľa podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, je zároveň plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Súd svoj názor o neprimeranej povahe rozhodcovskej doložky zdôvodnil aj s poukazom na judikatúru Európskeho súdneho dvora (C-240/98, C-168/2005, C-243-2008). Taktiež dal

do pozornosti rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-40/2008 Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira. Na základe vyššie uvedených skutočností dospel súd k záveru, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia je potrebné v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietnuť, pretože dojednanie rozhodcovskej doložky bolo v rozpore s dobrými mravmi, ustanoveniami slovenského právneho poriadku ako aj právneho poriadku Európskeho spoločenstva, najmä s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13EHS z 05. 04. 1993. Vzhľadom k uvedenému rozhodol súd prvého stupňa tak, ako uviedol vo výroku uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, pretože súd nezistil dostatočne skutkový stav a zároveň konal nad rámec právomoci, ktorá mu bola pri prejednávaní predmetnej veci zákonom zverená. Exekučný súd nie je z hľadiska preskúmania exekučného titulu po materiálnej stránke oprávnený posudzovať právny vzťah, ktorý bol základom pre nárok priznávaný v exekučnom titule. Mal za preukázané, že splnenie podmienok zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, t. j. existencia rozporu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom musí mať povahu zjavného nedostatku týchto listín a poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000 (uverejnený pod č. 18/2000). Okrem iného uviedol, že reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite poskytne. V súvislosti s uvedeným poukázal na čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Taktiež ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovujú o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku uviedol, že doložkou uvedenou v bode 12.8 VOP nie je dotknuté právo navrhovateľa predložiť spor na rozhodnutie príslušnému súdu SR, s čím zmluvné strany súhlasili. Možnosťou povinnej obrátiť sa na všeobecný súd bola dodržaná zákonná povinnosť a nebola spôsobená žiadna nerovnováha medzi právami a povinnosťami dodávateľa a spotrebiteľa tak, ako to tvrdil súd prvého stupňa. Povinná mala možnosť podať žalobu na príslušnom všeobecnom súde. Dodal, že po začatí konania na príslušnom rozhodcovskom súde nie je možné si už zvoliť na rozhodovanie sporu všeobecný súd, ale v zmysle Rokovacieho poriadku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Najvyšší rozhodcovský súd a. s. bola povinná vyzvaná k žalobnej odpovedi, kedy mohla podať vzájomnú žalobu a taktiež žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Povinná sa k žalobnej odpovedi nevyjadřila a žiadnym iným spôsobom nenamietala uplatnené právo. Dojednaná rozhodcovská doložka neobsahovala možnosť riešiť spor výlučne v rozhodcovskom konaní, preto mal za to, že rozhodcovský súd mal právomoc v predmetnej veci rozhodovať. Poukázal aj na to, že v dojednanej rozhodcovskej doložke nie sú presne určené rozhodcovia, ktorí by mali spor vzniknutý zo zmluvy o revolvingovom úvere riešiť. V súvislosti s neplatnosťou rozhodcovskej doložky poukázal na ustanovenie písm. q) Smernice Rady 93/13/EHS, z ktorého je zjavné, že cieľom nie je zakázať rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách en bloc, ale zakazuje len také ustanovenia, ktoré nútia spotrebiteľa domáhať sa svojich nárokov voči dodávateľovi výlučne v rozhodcovskom konaní neupravenom právnymi predpismi. Vzhľadom k tomuto ustanoveniu smernice vyhlásenie rozhodcovskej doložky za neplatnú považoval za nesprávne. Konštatoval, že ak by zákonodarca mal v úmysle úplne zakázať rozhodcovské doložky, musel by tento úmysel jasne vyjadriť tak, aby bolo jednoznačné, že v spotrebiteľských zmluvách sú zakázané akékoľvek rozhodcovské doložky, čo by v podstate znamenalo, že spory zo spotrebiteľských zmlúv by patrili do výlučnej právomoci všeobecných súdov a príslušné právne predpisy by museli vyjadrovať, že tento druh sporov nemôže byť riešený v rozhodcovskom konaní. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoE/63/2010. Poukázal na zásady civilného procesu, z ktorých mal za preukázané, že súd v tomto štádiu konania nesmie preskúmať, či právoplatný exekučný titul je tým exekučným titulom, ktorý je správny podľa hmotného práva alebo iných ustanovení a predpisov, ktoré sa v priebehu exekúcie skúmajú. Pri skúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nemá exekučný súd zmocnenie preskúmať správnosť záverov rozhodcovského rozhodnutia, pretože takýmto postupom by oprávnenému odopieral prístup k právu, teda súdnemu konaniu. Dodal, že skúmanie materiálnej správnosti rozhodcovského rozhodnutia alebo správnosti záverov takéhoto rozhodnutia, hoci

odvolaním sa na ratio legis, jednoznačne odníma oprávnenému prístup k súdu a odmieta možnosť v spravodlivom exekučnom konaní domáhať sa núteného výkonu rozhodnutia. Záverom oprávnený uviedol, že vzhľadom k uvedeným skutočnostiam mal za preukázané, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil, keď rozhodcovskú doložku vyhodnotil za neprijateľnú. Takýmto postupom súdu došlo k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu a k porušovaniu princípov právnej istoty, čím mu je znemožnené efektívne uspokojenie jeho pohľadávky v exekučnom konaní, ktoré prebieha na podklade právom uznaného exekučného titulu, a tým je povinnejšia, ktorá porušila zmluvu, poskytovaná ochrana na jeho úkor.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že predmetom tohto exekučného konania je žiadosť súdneho exekútora JUDr. Lucie Adamcovej, so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Miletičova 21, zo dňa 06. 06. 2012, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Oprávnený sa na základe návrhu na vykonanie exekúcie spísaného vo forme zápisnice zo dňa 06. 06. 2012 domáhal voči povinnej vymoženiu pohľadávky vo výške 575,49 eura s príslušenstvom, trov konania a trov exekúcie. K návrhu priložil kópiu zmluvy o úvere č. 71041671 zo dňa 26. 03. 2009, rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Najvyšší rozhodcovský súd a. s., so sídlom Bratislava, Hradská 26, IČO: 44 246 480, vedený pod sp. zn. NRS 82/2012 zo dňa 25. 04. 2012, ktorý je v prejednávanej veci exekučným titulom. Exekučným titulom bola povinnejšia uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému dlžnú sumu vo výške 575,49 eura, trovy konania vo výške 39,83 eura s DPH a trovy právneho zastúpenia vo výške 164,94 eura s DPH, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súdny exekútor požiadal dňa 14. 06. 2012 exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom súd prvého stupňa túto žiadosť napadnutým uznesením zamietol.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti, alebo postihuje majetok.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Podľa § 45 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie

zastaví, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Exekučný poriadok pre začatie exekúcie, ako aj na jej ďalší priebeh, vyžaduje splnenie zákonom stanovených podmienok, ktoré sú procesného a hmotnoprávneho charakteru. K procesným podmienkam exekúcie patria spôsobilosť účastníkov, právomoc a príslušnosť súdu, ako i spôsobilý návrh a listina, o ktorej oprávnený tvrdí, že je vykonateľným exekučným titulom. Všetky ostatné predpoklady exekúcie sú predpokladmi hmotnoprávnymi, ktorých nedostatok síce nebráni začatiu a pokračovaniu exekučného konania, ale bráni prípustnosti samotnej exekúcie. Dôvody zastavenia exekúcie uvedené v ust. § 45 ods. 1 ZoRK preto nie sú procesnými podmienkami exekučného konania, ale hmotnoprávnymi predpokladmi prípustnosti exekúcie ako takej. Z toho plynie, že súlad rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu s ust. § 45 ZoRK je hmotnoprávnym predpokladom vykonania exekúcie. Keďže ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zakotvuje pre exekučný súd povinnosť už pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, je preto povinný aj v tejto fáze konania prihliadnuť na to, či sú tu dôvody neprípustnosti exekúcie vykonávanej na základe rozhodcovského rozsudku, tak ako tieto vyplývajú z ust. § 45 ZoRK. V prípade ich zistenia musí súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť. Jediným obmedzením exekučného súdu v tejto fáze je, že vzhľadom na neúčast' povinného v tejto etape konania sa nemôže zaoberať tými dôvodmi neprípustnosti exekúcie, na ktoré môže prihliadnuť len na návrh (§ 45 ods. 1 písm. a/ v spojení s ods. 2 ZoRK). Takýto postup je nielen v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania a logikou veci, ale je plne súladný i s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-40/08 Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Noguiera. V tejto veci Súdny dvor zaujal stanovisko, podľa ktorého vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského nálezu, vydaného bez účasti spotrebiteľa, musí aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť rozhodcovskej doložky, obsiahnutej v zmluve, uzavretej predávajúcim alebo poskytovateľom so spotrebiteľom, a ak ide o neprimeranú doložku, prináleží tomuto súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, aby sa uistil, že spotrebiteľ nebude uvedenou doložkou viazaný.

V predmetnej veci právnym základom zmluvného vzťahu účastníkov je zmluva o revolvingovom úvere č. 71041671, uzatvorená účastníkmi konania dňa 26. 03. 2009. Nepochybne ide o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uzatvorenú štandardným formulárovým systémom, a preto ju bolo potrebné podrobiť súdnej kontrole a zisťovať, či plnenie uplatnené v tomto konaní sa nevymáha na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky v nej obsiahnutej tak, ako to správne urobil aj súd prvého stupňa. Súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia, využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Spotrebiteľská zmluva je v našom právnom poriadku definovaná v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je najmä tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ a jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti individuálneho ovplyvnenia týchto podmienok zo strany spotrebiteľa. Jedná sa o adhézny typ zmluvy, kde sú podmienky a pravidlá vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na osobitné dojednanie prípadne zmenu. Tým dochádza k naštípeniu individuálnej autonómie zmluvných partnerov.

Právnym základom ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľskej zmluvy je článok 153 Zmluvy o založení Európskej únie, ktorý sa po vstupe Slovenskej republiky aplikuje aj na našom území a smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa názoru odvolacieho súdu bol právny vzťah medzi oprávneným a povinnou správne posúdený ako vzťah spotrebiteľský, ktorý požíva zvýšenú právnu ochranu v zmysle osobitných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa. Rozhodcovský súd od počiatku nepristupoval pri svojom rozhodovaní vo veci ako ku konaniu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Na základe uvedených skutočností odvolací súd preskúmal exekučný titul z hľadiska všeobecného občianskeho práva alebo z hľadisk ochrany spotrebiteľa podľa

osobitných právnych predpisov.

K námietkam oprávneného uvádzaným v jeho odvolaní odvolací súd osobitne poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého závery sa v otázke skúmania platnosti rozhodcovskej doložky považujú za konštantné. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 09. 02. 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej, resp. platnej rozhodcovskej zmluvy. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. 03. 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012). Povinnosťou exekučného súdu pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie je skúmať, či návrh na vydanie exekúcie a exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom a či rozhodcovský súd mal právomoc vo veci konať (§ 45 ods. 1 písm. b/ ZoRK), pričom právomoc súdu skúmať samotné rozhodcovské konanie vyplýva z ust. § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 01. 2012 sp. zn. 2 Cdo 5/2012). V tejto veci bolo nepochybne preukázané, že účastníci konania uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky. Podľa článku 12 bod 8 všeobecných obchodných podmienok sa účastníci dohodli, že "všetky spory vzniknuté z právnych vzťahov, ktoré vyplývajú z tejto zmluvy alebo ktoré súvisia s touto zmluvou, vrátane všetkých vedľajších právnych vzťahov, nárokov na náhradu škody, nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia, sporov o platnosť, výklad a zánik tejto zmluvy, sa budú rozhodovať v rozhodcovskom konaní vedenom jedným rozhodcom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Najvyšší rozhodcovský súd a. s., a to v súlade s ust. zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a v súlade s vnútornými predpismi uvedeného rozhodcovského súdu, pričom rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu bude pre zmluvné strany konečné a záväzné. Touto doložkou nie je dotknuté právo navrhovateľa predložiť spor na rozhodnutie príslušnému súdu Slovenskej republiky, s čím zmluvné strany súhlasia". Aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu takto dojednaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je absolútne neplatnou, keďže celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah, resp. toto dojednanie vylúčiť, preto sú namieste obavy, že povinná si z takéhoto fakticky nerovnovážneho vzťahu ďalší postup vo veci, akým je rozhodcovský proces, nedokázala náležite uvedomiť a ani nemala iný výber, vzhľadom na splnutie rozhodcovskej doložky s ostatnými štandardnými podmienkami, zmluvu ako celok buď odmietnuť, alebo sa podrobiť všetkým všeobecným podmienkam poskytovania úveru, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Odvolací súd k tomu dodáva, že už samotná forma, v akej sú Všeobecné obchodné podmienky napísané, sťažuje spotrebiteľovi riadne oboznámenie sa s obsahom a dokonca ho od toho odradzuje, keďže ide o ťažko čitateľný text pre minimálnu veľkosť písma a husté riadkovanie. Vzhľadom k uvedenému je dôvodný záver exekučného súdu, že takto formulovaná rozhodcovská doložka je neplatná. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a ani sčasti nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Tento záver je napokon aj v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania. Exekučný súd je v zmysle tejto zásady povinný v rámci svojich možností dbať o to, aby trovy exekúcie tak na strane súdneho exekútora, ako aj na strane účastníkov (aj na strane súdu) boli čo najmenšie. Výklad, podľa ktorého by mal súd vydať poverenie pre súdneho exekútora aj vtedy, ak je zjavné, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok odporuje ustanoveniu § 45 ZoRK, a následne by mal exekučné konanie zastaviť, je s touto požiadavkou na exekučné konanie v priamom rozpore. Nemožno totiž strácať zo zreteľa, že vydaním poverenia exekútorovi vzniká povinnosť postarať sa o vykonanie exekúcie (§ 46 ods. 1 Exekučného poriadku), teda povinnosť vydať upovedomenie, na ktoré môže povinný reagovať námietkami. Vydanie upovedomenia, ako aj námietky povinného sú pritom procesné úkony, ktoré sú na strane exekútora, resp. povinného spojené s trovami. Tieto povinnosti má exekútor aj v čase, keď už bolo vydané uznesenie o zastavení exekúcie, no ešte nenadobudlo právoplatnosť, pričom proti uzneseniu o zastavení exekúcie podľa § 45 ZoRK je odvolanie vždy prípustné (odsek 3 citovaného paragrafu). Navyše, tento postup exekučného súdu by predstavoval i plytvanie časom, silami a v neposlednom rade i rozpočtovými prostriedkami súdu na zbytočné vydávanie viacerých aktov (súdneho poverenia a uznesenia o zastavení exekúcie), ich následné doručovanie a pod.

Odvolací súd nechce stanovovať všeobecný návod na prijateľnú rozhodcovskú doložku, dovoľí si však uviesť, že v prípade, ak rozhodcovská doložka bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridaných „motivačných“ podmienok) kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevytlúči a ozrejmi spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní, pôjde o väčšmi prijateľnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Napokon možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa), ale musí sa javiť byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky.

Odvolací súd teda zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, lebo zaväzuje povinnú na plnenia, ktoré sú právne nedovolené a v rozpore s dobrými mravmi, preto v ďalšom odkazuje na dôvody uvedené súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí ako na svoje vlastné a stotožňuje sa so záverom súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti uvádza, že dojednanie ohľadom rozhodcovskej doložky vyplývajúce z čl. 12. bod 12.8 Všeobecných obchodných podmienok k Zmluve o revolvingovom úvere č. 71041671, vyznieva jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, keďže povinná toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohla. Následne súd zdôrazňuje aj mimoriadnu dôležitosť rozhodcovskej doložky, keďže v prípade spornosti nároku, napríklad neplnenia odporcom na základe uzatvorenej zmluvy, dochádza prakticky automaticky k podávaniu návrhov zo strany dodávateľov na rozhodcovský súd ako tomu bolo i v tomto prípade. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd rozhodcovskú doložku posúdil ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje jej neplatnosť.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a ich náhradu úspešnej povinnej v tomto konaní nepriznal, pretože jej žiadne odvolacie trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.